

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: Barbora Čihařová

Název práce: Prožívání období středního věku. Je střední věk opravdu obdobím krizí?

Autor posudku: PhDr. Lucie Klůzová Kráčmarová, Ph.D.

Oponent práce

Aktuálnost problematiky

Autorka se ve své bakalářské práci věnuje opomíjenému tématu středního věku a specificky rovněž krizi středního věku. Samotné téma práce považuji za důležité a relevantní, stejně tak jako volbu kvalitativního přístupu pro jeho explorační. Relevanci i aktuálnost výzkumu dokládá rovněž to, že je bakalářská práce součástí projektu řešeného na AV ČR a podpořeného GA ČR.

Zpracování teoretické části

V teoretické části práce autorka uvádí do kontextu středního věku. Upozorňuje na nedostatečný prostor, který byl střednímu věku v psychologickém výzkumu věnován. Mapuje jak obecně střední věk, tak problematiku jeho věkové hranice, otázky krize středního věku, její existence či průběhu. Citované práce jsou většinou starší, ale odpovídá to malé pozornosti, která byla tématu do nedávné doby věnována v odborné literatuře. Právě proto považuji novější výzkum v této oblasti za cenný, jelikož mění se společnost s sebou zajisté nese i změny v oblasti prožívání a porozumění středního věku, které je vhodné zmapovat. Autorka dobře propojuje informace, dává je do souvislostí, uvažuje nad nimi.

Samostatně by mohlo být zpracováno vnímání pojmu středního věku v české společnosti či jen zmínka o tom, zda na toto téma existuje nějaký lokální výzkum či zájem – např. Trusinová, Romana. 2011. „Kdo je mladý/střední/starý?“ Data a výzkum - SDA Info 5 (2): 171-184. ISSN 1802-8152.

V některých částech teoretických kapitol jsem si nebyla jistá, zda pocházejí určitá vyjádření z citovaného zdroje nebo jde o autorčinu navazující úvahu. V tomto ohledu bych uvítala přesnější technické zpracování.

Zpracování praktické části

V praktické části autorka popisuje cíle výzkumu – dala bych si jen pozor na opatrnější vyjádření – nelze zjistit, „co přesně lidé ve středním věku prožívají“. U VO3 bych doporučila upravit výzkumnou otázku z uzavřené na otevřenou – Jakou roli hraje vědomí blížící se smrti v prožívání středního věku spíše než uzavřená otázka (místo: „Je určující (...)?“)

V textu chybí odkaz na tabulky a grafy v textu. Tabulka 2 a Graf 1 poukazují na data získaná kvantitativními metodami, které nejsou v práci popsány. V sekci věnované průběhu výzkumu bych proto doporučila popsat celý průběh výzkumu včetně těchto metod (stačí zmínit, že před rozhovorem např. proběhl sběr kvantitativních dat, projektivní metoda apod.) a podrobněji jen popsat dotazník/škálu použitou v grafech/tabulkách, kde slouží pro deskripci participantů. Je to vhodné uvést i proto, že průběh sběru dat teoreticky může ovlivnit průběh samotného rozhovoru.

Volba metody IPA je odpovídající zkoumané problematice, stejně tak počet participantů. Autorka prezentuje výsledky strukturovaně v kapitolách navazujících na výzkumné otázky, což činí práci přehlednou. Výsledky komentuje, snaží se je interpretovat a dává je do širšího kontextu. Je zde

zřejmá snaha o porozumění jak jedinci, tak konceptu středního věku v jeho šíři, k analýze IPA tak autorka přistoupila obratně. Z výsledků vyplývá, že střední věk nelze považovat pouze za negativní a pojit si jej s krizí středního věku. Tu ani nepopsali všichni participanti. Oceňuji, že autorka zmapovala i pozitivní aspekty této věkové etapy. Ačkoli zajímavá mi přijde úvaha, že je možná lepší připravenost na to, že bude období středního věku spíše negativní, díky které jej pak jedinec může lépe zvládnout.

Diskuze a limity – diskuze propojuje výsledky s širším kontextem, autorka se nebojí vlastních interpretací. V limitech mi chybí zmínit, že studie byla realizovaná v období pandemie, což je zmíněno na několika místech ve výsledcích práce a tak by bylo vhodné to zmínit i zde jakožto možný specifický zkreslující faktor.

Práce postrádá samostatný závěr/souhrn.

Stylistická a technická stránka práce

Po stylistické stránce je práce vyvedená. V práci jsou vzácně překlapy či pravopisné a další chyby (spojovník vs. Pomlčka, tečka za viz apod.) a pouze drobně nepřesné obraty. Celkově však autorka píše velmi čtivě, strukturovaně a srozumitelně.

Z technické stránky bych také doporučila stylově sjednotit práci např. co do prezentace výsledků. Jde o zdánlivé drobnosti jako např. kap. 9.3, která je nazvaná doslovnou frází jednoho s participantů. To by bylo samo o sobě v pořádku, kdyby tomu odpovídal i zbytek prezentace výsledků – tedy všechny podkapitoly výsledků by měly být nazvány tímto stylem.

Celkově práci hodnotím známkou 1-2, dle výsledku obhajoby.

Doporučení práce k obhajobě: **ANO**